

DR. KÖRTVÉLYESI ANDOR (1943–)

*Fog és szájbeteg szakorvos
ny. osztályvezető
ny. szakfelügyelő
főorvos
egyetemi oktató*

Jászapáti születtem, anyai ágon jász családból, 1943. 06. 07-én. Itt végeztem iskolámat is, a gimnáziumi érettségivel bezárólag, amit miniszteri kiúttal abszolváltam. Ezeknek az iskoláknak, szüleim szeretetének, példájának, nevelésének, emberségének és a Templomnak köszönhetően formálódtam.

Az egyetemre, – első nekifutásra, – természetesen nem vettem fel, hiszen *értelmiségi és x-es* származású voltam. Így, Jászsálszentgyörgyön, egy vizsgázott fogász (Csizmár Jenő) mellett dolgoztam egy évet „orvos-írnokként”. Így, mivel második jelentkezésemkor már *dolgozónak* számítottam, – és ma már nem szégyellem bevallani, némi protekcióval, – felvételt nyertem, a SOTE Fogorvosi Karára. Örömem óriási volt és hála Istennek egy olyan nemzetközi kollégiumba kerültem, ami rendkívül inspiráló volt, így 1967-ben meg is szereztem diplomámat, *summa cum laude* minősítéssel.

Szombaton fogadtak doktorrá és hétfőn már katona voltam. Akkor fél éves kötelező katonai szolgálat várt minden végzett férfi orvosra. Ezt a fél évet rendkívül sok helyen, változatos körülmények között volt szerencsém eltölteni, *(többek közt részem lehetett Sopronnál az Osztrák határon levő műszaki határzár megszüntetésében, a taposó aknák felszedésében is. Persze mint orvos)*. Azt hittem ez mind elvesztegetett idő. Nem! A rosszból is lehet és kell tanulni!

A katonai szolgálatot követően Heves városába helyeztek, ahol 1969 márciusáig dolgoztam, körzeti fogorvosként. Mivel, 1969-ben megnősültem és a család bővülése várt ránk, lakás kellett. Hevesről pályáztam meg Nagyléta, (1970-ben vonják össze Vértessel, így ma Létavértes) körzeti fogorvosi állását. Akkor ez a „világ végének” tűnt, hiszen ez határváros Románia felé. Fantasztikus dolog volt látni, hogy a vasútállomás után, 50 méterrel megszűnnek a sínek! De itt folyik az Ér, amelytől Ady Bandi eljutott az Óceánig. Egészen más vidék, mint a Jászság, mind földrajzilag, mind a lakosság tekintetében. Nagyon nehéz volt az emberek bizalmát megnyerni, de ha sikerült, utána keményen kiálltak a mellett, akit megszerettek és tiszteltek.

Itt szereztem meg, – jeles eredménnyel, – a szakvizsgámat, fog és szájbetegségekből.

Munkámat nem csak, a betegeim ismerték el, Kiváló munkáért, majd, *Kiváló Orvos* kitüntetését kaptam. *(Ez volt egyetlen kitüntetésem, amivel pénzjutalom is járt. Ezt felajánlottam a Jászapáti templom felújítására, a Vágó Pál freskó restaurálására. Kicsit önző módon is talán, hiszen magam is ennek a Vágó családnak az egyik leszármazottja vagyok.)*

Még „falusi” fogorvosságom ideje (1984) alatt, megbízást kaptam, megyei Protetikus Főorvosi teendők ellátására is, ami a megyei Fogtechnikai Vállalat szakmai ellenőrzésén túl, a megye összes fogorvosának szakmai felügyeletét jelentette a fogpótlások tekintetében. Nem volt mindig könnyű! Ezt a munkát egészen a szakfelügyelet átszervezéséig, a protetikus főorvosi hálózat megszüntetéséig elláttam. Ezért „természetesen” fizetségem nem járt.

Ismételt és nyomatékos felkérés nyomán 1987. jan. 01-jével munka és lakóhelyet váltottam, a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Egészségügyi Osztályán dolgoztam, mint megyei orvos.

Lakásunk ekkor már, évek óta volt Debrecenben, mert a három lányunk közül kettő, debreceni középiskolás már ekkor.

Nagyon nagy változás volt mindannyiunk életében, mind a munkakörülmények, mind a lakhatás miatt. Őszintén szólva nem szívesen hagytuk ott Nagylétát, ahol már ismertük egymást, – betegeinkkel, kollégáinkkal, – és megtanultuk kölcsönösen becsülni egymást. Az ottani lakosok bizalmát, szeretetét a mai napig érezzük, 35 év után is.

Nem vonzott az egészségügyi szervezői munka, én a gyógyítás miatt lettem orvos. Pedig itt is volt pár nagy feladatban részem. Ez alatt a 4 év alatt (amit az osztályon töltöttem) építettük, avattuk fel és adtuk át a gyógyításnak, a Megyei Kórház legnagyobb épülettömbjét és neveztük el. *(Az elnevezés személyes feladatom volt. Talán ma már hihetetlen, de a Magyar Partizán Szövetség engedélye is kellett ahhoz, hogy a Hajdúszoboszlón született, az Egyetem egykori szülész-nőgyógyász professzoráról, – Kenézy Gyuláról, – nevezhessük el a kórházunkat.)*

Részem volt az „első” menekülttábor létesítésében Hajdúszoboszlón, a román forradalom idején és azt követő időkben. Nem volt könnyű, semmi tapasztalatunk nem volt e téren.

Segítettem tizenkét „átmenekült” fogorvosnak munkát, lakást találni a megyében. A megye akkori vezetői és az e. ü. miniszter akkori helyettese, abszolút partnerek voltak ebben a munkában. Rengeteg tapasztalatot

szereztem az államigazgatás terén, sőt „Általános Államigazgatási Ismeretekből” vizsgát is tettem. Feletteseim elismerték munkámat és 1990-ben, a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Emlékérmét kaptam, a megye fogászatának a fejlesztéséért.

Ennek ellenére nagy megkönnyebbülésemre szolgált, amikor visszatérhettem a „szakmámhoz”! 1991. január 1-jével a Kenézy Gyula Megyei Kórház-Rendelőintézet fogászati osztályának osztályvezető főorvosa nyugdíjba vonult, engem pedig, felkértek ennek vezetésére, amit 2004 májusáig láttam el, amikor 60 évesen, saját kérésemre, előrehozott öregségi nyugdíjba mentem. Ez alkalomból a Kórház legmagasabb kitüntetését a Kenézy emléklakettet vehettem át.

Annak ellenére választottam ezt a megoldást, hogy nagyon szerettem az osztályon dolgozókat, az ott felnevelt, szakvizsgát szerzett tehetséges tanítványokat, a 22 tagú törzsgárdát és magát a munkát. A baj a „vad privatizáció” volt, ami megbontotta az addigi összhangot! Ennek nem akartam részese lenni, hiszen a szakmát tovább gyakorolhattam, mivel közalkalmazott voltam a DOTE. Fogorvosi Karán is és volt egy frekvenciált magánrendelőm. Annyit dolgozhattam, amennyit akartam és bírtam.

Ekkor már évek óta dolgoztam a Fogorvos Karon, mint külsős oktató. Főleg fogpótlástani gyakorlatokat vezettem, de előadásokat is tartottam. Én hirdettem meg először, – speciális kollégiumként, – a fogászati praxis szervezése, – című tantárgyat, ami ma már kötelező tantárgy, mind a négy fogorvoskaron.

Pár közleménnyel a tudományos életben is részt vettem. Elsősorban ezek is praxis szervezéssel ill. fogászati röntgenológiával foglalkoztak.

A debreceni városi ÁNTSZ. felkérése alapján, 1999-től elláttam a megyei jogú város, sztomatologus szak-főorvosi teendőit, egészen 2008 közepéig, amikor felmentésemet kértem a megbízás alól. Tettem ezt azért, mert ez évtől megszüntettem a fogászati magánrendelésemet és így kiestem a mindennapi fogorvosi életből. A szakfelügyelő munkája, pedig nem csak szakmai tudást, de a jogszabályok naprakész ismeretét is igényli.

Klinikai munkám és feladataim továbbra is megmaradtak.

Megelégedéssel tölt el, hogy 2000-től 8 éven keresztül tagja lehettem a Fog- és Szájbetegségek szakmai kollégiumának, ami az adott szakág, legmagasabb szakmai grémiuma, a miniszter tanácsadó testülete.

Mégis, – mai napig, – úgy érzem, a csúcs az volt, amikor délelőtti rendelésemen megjelent egy cca. 20 éves Down kóros lány, sírva panaszolva, hogy fáj a foga, de nagyon fél. Kedvességgel sikerült leültetni, megvizsgálni, érzéstelenítő spraevel befűjni és „ eldugott” fecskendővel beadni az érzéstelenítőt. Szokásos várakozás után, a fogeltávolítás rendben megtörtént. Tamponnal a szájában elbocsátottuk.

Ebéd utáni sziesztából csengetés ver fel. Morcosan botorkálok ki a kapuhoz, elgondolva: „mit mondok majd kedvest, szépet Neki”

A kapuba a délelőtti Down kóros leány áll mosolyogva, kezében egy szem szilvával:” doktor Bácsi ezt neked hoztam, mert nem fáj semmi!”

Ezért volt érdemes fogorvosnak lenni! Ez volt életem legszebb kitüntetése és legértékesebb paraszolven-ciója.

Kezdetektől részt vettem a Magyar Orvosi Kamara szervezésében és megalapításában, amit itt a megyében, még a trv. megjelenése előtt, Egyesületként sikerült létre hozni. Három jeles kollégámmal, igen sokat dolgoztunk ezen. Sajnos egyikük korán és váratlanul elhalt. Mivel az Ő munkája országos jelentőségű is volt, sikerült emlékére kitüntetést alapítanom, amivel a megyében kiemelkedő kamarai munkát végző, kollégáinkat tiszteljük meg és emlékezünk, dr. Hagymási Józsefre. Ennek a kuratóriumnak, a mai napig elnöke vagyok.

A MOK. Fogorvosi Tagozatának elnökségi tagjaként és, mint a Fogorvosi Tagozat megyei választókerületének elnöke, igyekeztem kollégáim és a betegek érdekeit képviselni és dolgozni érte.

Munkámat a Fogorvosi Tagozat, 2009-ben, a Huszár Csaba emlékérem adományozásával ismerte el. 2012-ben pedig a Magyar Orvosi Kamara legnagyobb kitüntetését, a Hyppokratesz Emlékérmét vehettem át.

Nem érdem, – hanem Isten különös kegyelme, – hogy megérhettem és átvehettem – 50 éves orvosi pályafutásom emlékére, a SOTE-n, aranydiplomámat.

Igazi nagy meglepetés volt, amikor 2015 szeptemberében, kitüntettek a Magyar Fogorvosok Egyesülete Fogpótlástani Társaságának Emlékérmével, – a „Magyar Fogpótlásért” végzett munkám elismeréseként. Meglepetés, azért volt, mert ekkor már nem voltam „senki”, nem voltam sehol állásban, semmi tisztséget nem viseltem. Ezért remélem, hogy őszinte volt a szándék, hogy Magyarországon ötödikként, – engem tiszteltek meg velem.

Mint az már kiderülhetett, 52 éve élünk házasságban, feleségemmel, Nagy Máriával – aki szakmabeli, – fogászati asszisztens. Persze ennél sokkal de sokkal több! Hítvestársam, gyermekeim anyja, társam (akivel minden lényeges dolgot mindig megbeszélünk), együtt neveltük a gyerekeinket. Együtt örültünk és igyekeztünk a nehézségekből kilábalni.

Szakmai karrierem sem sikerülhetett volna Nélküle, hiszen mindig Ő teremtette meg a biztonságot hátszínre.

A gyermeknevelés talán nem is sikerült nagyon rosszul? Mind a 3 lányunk diplomás ember és stabil körülmények között élnek életüket. Azt állítják boldog gyerekkoruk volt. Adhattunk volna ennél többet? Nagy megelégedettségünkre, mind itt vannak Debrecenben, így gyakran látjuk egymást. Büszkék vagyunk Rájuk!

Négy unokánk van, két lány, két fiú. A lányok huszonévesek, férjheztek (ők is diplomások) és a két fiú, 14 és 16 éves. Nagy öröm a második „fészekalját” is látni, felnőni és kirepülni.

Nagy vagyont nem gyűjtöttünk, de elégedettek vagyunk eddigi életünkkel. Úgy érezzük valamivel talán-talán, sikerült azt a bizonyos „talentumot” gyarapítani, ami, ránk bízott.

Debrecen, 2021. október. 14.

Dr. Körtvélyesi Andor